

**Богодухівський ліцей №3
Богодухівської районної ради
Харківської області**

**Конспект відкритого уроку
із всесвітньої історії
у 9 класі
на тему : Суспільно-політичні течії
в Європі у п.п. ХІХ ст.**

вчителя історії
вищої кваліфікаційної категорії
Богодухівського ліцею №3
Богодухівської районної ради
Харківської області
Кишиченко Людмили Миколаївни

Тема. Суспільно-політичні течії в Європі у п.п.XIX ст..**Мета:**

- сформулювати уявлення про суспільно-політичні течії Європи в першій половині XIXст.;
- порівнювати різні суспільно-політичні течії (лібералізм, соціалізм, консерватизм);
- оцінювати діяльність представників різних суспільно-політичних рухів Європи;
- розвивати вміння аналізувати, порівнювати, робити висновки, працювати з таблицею, термінами , підручником;
- висловлювати власну думку щодо впливу ідей соціалістів, консерваторів та лібералів на майбутнє Європи;
- виховувати толерантне ставлення до різних суспільно-політичних течій , шанобливе відношення до пам'яток історії.

Основні поняття: консерватизм, лібералізм, соціалізм.

Історичні постаті : Отто фон Бісмарк, Вільям Гладстон, Шарль Фур'є, Роберт Оуен, Томас Мор, Сен-Сімон, Бенджамен Констан.

Методико – дидактичне забезпечення уроку:

- мультимедійна презентація - супровід;
- роздавальні картки, таблиці;
- речі даної епохи, фотографії, історичні портрети діячів;
- індикатори емоційного стану - «смайлики», листи самооцінювання.

Тип уроку: Урок засвоєння нового матеріалу з використанням інтерактивних технологій.

Методи роботи на уроці: робота в групах, в парах, «імітації», робота з таблицею, « Мікрофон», « Займи позицію», метод « ПРЕС».

ХІД УРОКУ.

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ (привітання та емоційне налаштування на роботу учнів на уроці)

- Доброго дня ! Діти, сьогодні на урок до нас завітали гості, тож давайте привітаємося з ними Сідайте.

- Дорогі учні! З яким настроєм ви сьогодні прийшли на урок історії ? Перед вами лежать «смайлики»: оберіть один, що відповідає вашому настрою зараз і покажіть нам.

- Дякую. Я вдячна вам, за те, що більшість у чудовому настрої. Сподіваюся, що в інших до кінця уроку настрої зміниться на краще.

II. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ.

Вступна бесіда.

Вчитель. – Сьогодні на урок я взяла із собою валізу з історіями і ми з вами будемо в неї на уроці заглядати.

Я мрію, щоб у цій валізі було якомога більше різних історій : веселих і сумних, повчальних, мудрих. І , щоб ці історії потрапляли у валізу від різних людей, країн та різних історичних часів.

А скажіть мені : « У вас є мрія? Так ? Яка мрія, наприклад, на сьогоднішньому уроці?»(*гарні оцінки, отримати нові знання тощо*).

А якби ваші мрії збулися, то що б ви відчули? (*радість, щастя, задоволення тощо*)

От і люди прагнули, щоб їхні мрії збулися не тільки у ХХІ ст., а й у ХХст. та у ХІХ ст. також. І ми сьогодні на уроці за допомогою цієї валізи заглянемо до ХІХ ст.. і пошукаємо там шматочки щастя тих людей , що колись жили.

« **Мікрофон**» - Давайте відкриємо валізу.(*Попрошу учня допомогти*)

Тут знаходяться речі самих різних людей. (*учні по-черзі виймають речі і коментують , що це і кому можуть належати*)

- ✓ Чоловіча сорочка і картуз – робітникові;
- ✓ Метелик для чоловічого святкового вбрання інтелігентам ;

- ✓ Біблія –це релігійні погляди людини, переконання,які не змінює;
- ✓ Гаманець – підприємцю, багатію.

Вчитель: - Звичайно людина, вирушаючи в дорогу бере із собою щось напам'ять – фотографії . І тут є 3 фото, які ми зараз розглянемо.(*учні називають і пояснюють*)

1- Фото робітників 2- фото буржуазії (капіталістів) 3- фото дворян

Слайд з цими фотографіями

Вчитель: - Перед вами три соціальні групи, які у ХІХ ст.. були дуже активні і відігравали важливу роль у розвитку суспільства.

« **Мікрофон**» - Як ви думаєте, про що мріяли ці люди?(*Учні називають різне*)

- Робочі - про роботу, підвищити зарплатню, поліпшити умови праці , піднятися на вищий щабель у суспільстві тощо.
- Дворяни – про будинок гарний , земля...
- Буржуазія – по фінанси, бізнес зберегти свій....

ІІІ. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ(ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ).

Вчитель. Отже, у всіх цих трьох груп були свої різні мрії. А люди з однаковими мріями об'єднувалися разом, щоб досягти своїх мрій та захистити свої права й інтереси.

То про що і про кого на уроці йтиме мова? (*Учні формулюють тему уроку.*) *На дошці відкривається запис теми уроку.*

Слайд із темою та метою уроку - *Вчитель пропонує записати у зошити число та тему уроку; оголошує завдання уроку. Оголошує завдання уроку.*

ІV. ОТРИМАННЯ НОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Сьогодні на уроці ми вивчимо три соціально-політичні течії Європи , які сформувалися у ХІХ ст. і які допомагали людям захистити їх інтереси.

Це консерватори, ліберали та соціалісти.

Слайд з термінами

Робота з термінами у парах.

Якщо ви уважно подивитесь на ці терміни, то побачите, що у кожного слова є латинський корінь. Спробуйте здогадатися, що означають ці корені слів. Це нам допоможе з'ясувати значення кожного терміну.

Учні називають - На слайді відкриваються відповіді

Вчитель «Історичний портрет» відомих ідеологів соціалізму – Шарля Фур'є, консерватизму - Отто фон Бісмарка, лібералізму - Уільяма Гладстона.

- Ідеолог соціалізму – Шарль Фур'є, не був робочим! Під час Французької революції робочі розгромили його магазин. Але він не розсердився на них, а навпаки подумав, як можна домовитися з робочими, щоб більше не було подібного, як допомогти? Його ідеї покладені в основу соціалізму.
- Ідеолог консерватизму - Отто фон Бісмарк, канцлер Німеччини, створив Німецьку імперію, яка стала суперником Великої Британії.
- Ідеолог лібералізму - Уільям Гладстоун, прем'єр-міністр Великої Британії, виступав за реформи, за розширення прав, свобод.

V. ОСНОВНА ІНТЕРАКТИВНА ВПРАВА

Робота в групах- пошук інформації «Історичне дослідження»(робота з таблицями за підручником)

Випереджальне завдання :розподілитися в три групи і визначити ролі спікера, секретаря,посередника,доповідача.

- Сьогодні на уроці ви побудете в ролі консерваторів, лібералів, соціалістів. (Учитель ставить таблички з відповідними назвами груп).

Перед вами на парті є таблиці, які вам необхідно заповнити протягом 5-7 хв. (§12 стор.81- про консерваторів і лібералів ; стор.81-82- про соціалістів.)

Слайд із таблицею

Виступи доповідачів з кожної групи.

Слайд заповненої таблиці

Критерії для порівняння	Лібералізм	Консерватизм	Соціалізм
Представники, засновники	Уільям Гладстоун Бенжамен Констан	Отто фон Бісмарк Бенджамін Дізраелі Меттерніх	Анрі Сен Сімон Шарль Фур'є Роберт Оуен, Томас Мор
Головні принципи	Свобода, рівність, закон	Стабільність, спокій, порядок	Колективна власність Загальна рівність
Роль держави, устрій	Демократичний устрій Парламентаризм Розподіл гілок влади	Монархія Сильна влада	Ідеальне суспільство Держава дбає про людей (про освіту, про роботу всім і т.д.)
Відношення до соціальних питань, до людини	Свобода підприємництва Рівність перед законом Свобода вибору Громадянські права та свободи	Приватна власність Природна соціальна нерівність Нерівність людей у правах	Скасування приватної власності, суспільна власність Подолати поділ на "багатих" і "бідних" Розподіл національних багатств порівну
Шляхи та методи вирішення питань	Проти насилля Шлях реформ Прийняття Конституції Скликання парламенту	Противники революцій Обережні до реформ та нововведень Збереження того, що існує	Від мирних шляхів (пропагандистська діяльність) до революційних настроїв (страйки, революції)

VI. РЕФЛЕКСІЯ (ЗАКРІПЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ)

1. «Мозковий штурм»

Повернімося до предметів у валізі. Кожній групі треба вибрати річ, яка, на вашу думку, найкраще характеризує представника вашої групи. Поясніть свій вибір.

2. « Чиї висловлювання?» Слайд із портретами .

Кому належать вислови ?

3. « Займи позицію» Вчитель (Міняє таблички в групах.) - Тепер ви в ролі іншої. На магнітній дошці переплуталися основні принципи цих трьох течій.

Завдання: кожна група повинна підійти і взяти 5 «своїх» понять.

Обґрунтування відповіді та обмін помилково вибраними поняттями.

Основні положення консерватизму

- Сильна державна влада

- Стабільність
- Сильні традиції
- Захист приватної власності
- Отто фон Бісмарк

Основні положення лібералізму:

- Громадянське суспільство
- Права і свободи людини
- Правова держава, розподіл гілок влади
- Свобода приватного підприємництва й торгівлі
- Уільям Гладстоун

Основні положення соціалізму:

- Соціальна та майнова рівність
- Відсутність експлуатації людей
- Колективна власність
- Заміна приватної власності на суспільні засоби виробництва
- Шарль Фур'є

4. Метод «ПРЕС» Вчитель .(Міняє таблички в групах.) - Тепер ви знову поміняли ролі і відповідно дайте відповідь ваших дій.

Як би ви вирішили питання страйків робітників?

Консерватори- придушили страйк, «залізом і кров'ю»

Ліберали – реформи, спільне рішення, поступки

Соціалісти – приєднаються до страйку

VII. ПІДСУМОК УРОКУ

Складемо всі речі і закриємо валізу з історіями.

Бесіда: - Що ми вивчали сьогодні на уроці?

- Назвіть ці течії.

І якщо ми проведемо паралель із сьогоднішнім, то у сучасному світі до цього часу існують ці три течії : соціалізм, лібералізм та консерватизм.

VIII. ОЦІНЮВАННЯ

1. Оцінка учнями емоційного стану за допомогою смайликів у кінці уроку.

2. Лист самооцінювання

Учні позначають свою оцінку за роботу на уроці, оцінку, що виставив би вчитель і оцінку, що виставила б група учнів. Ці листи здаються вчителю для опрацювання.

Лист самооцінювання _____
(Прізвище та ім'я учня)

Оцінка за урок = $\frac{\text{я} + \text{група} + \text{вчитель}}{3}$

Категорія	Оцінка
я	
група	
вчитель	

IX. Домашнє завдання та інструктаж до нього.

Середній рівень – підготувати зв'язну розповідь про суспільно-політичні течії п.п. XIX ст., знати терміни.

Достатній рівень - доповнити матеріалом з підручника про інших представників консерватизму, лібералів та соціалістів (їхні погляди).

Високий рівень – написати історичне есе на тему « Що таке «свобода» в Європі XIX ст..?»

